

ogaa hos os adskillige Exempler paa, at Staten giver Erstatning, naagtet den ikke har forset sig lige overfor de Vedkommende. Jeg kan her som Exempel nævne, at vi give Erstatning for Krigsskade, der tilføies, naar Fjenden overfalder os, og som et noget andet Tilfælde, der forresten i flere Retninger har en stor Lighed med de Grundsætninger, der her er Tale om at anvende, det, at Staten, naar det i Henhold til Lov om Forhindring af smitteme Sygdommes Udbredelse blandt Husdyrene er befaleet, at Besætninger skulle nedslaaes, giver Erstatning til Eierne. Der har Staten jo naturligvis ikke den allerjævneste Skyld, men det er i det Almene's Interesse, at det sker, og derfor er det ogsaa retfærdigt, at det Almene betaler den Entelte det Tab, han lider derved. — Det var med Hensyn til Grundlaget for Retten, at jeg gjorde disse Bemærkninger, men man maa naturligvis begrænse denne Ret paa forskjellig Maade. Derfor gaar Forslaget kun ud paa Erstatning for uforstyldt Varetægtsfængsel. Naar den Vedkommende selv ved sit Forhold har forstyldt det, saa er der naturligvis ingen Anledning til at give Erstatning. Dette kunde jo behandles paa temmelig vidtløftig Maade, hvad jeg ikke gjerne i Dieblicket vil komme ind paa, men der er dog et Punkt, som jeg skal gjøre et Par Bemærkninger om. Der har været overmaade stor Strid i den juridiske Verden om, hvorvidt Erstatning burde gives til Enhver, der bliver frikendt, eller blot til dem, hvis Ustyldighed er godtgjort. Jeg har selv været i stor Tvivl om dette og en Gang været tilbøielig til af de Grunde, som ere anførte særlig under Forhandlingerne paa de tydske Juristmøder, at tro, at Erstatning burde gives i alle Tilfælde, men er senere kommen til den Overbevisning, at det strider bestemt mod den almindelige Retssølelse hos Befolkningen; det vilde være at udsætte en Præmie, kan man sige, for den Forbryder, der haardnakket benægtede og ved disse Benægtelser foranledigede, at han blev frifundet. Derimod har jeg ment, at det burde forlanges, at Vedkommendes Ustyld skulde være godtgjort, det skal være bevist, at han er ustyldig, i ethvert Tilfælde skal ethvert Spor af Mistanke være fjernet fra ham. Naar det er Grundlaget, tror jeg nok, at de Allerfleste ville sige, at i saa Fald er det billigt eller retfærdigt, hvilket Udtryk man nu vil bruge — de have naturligvis en noget forskjellig Betydning — at han faar Erstatning. Derimod fremsettes forskjellige Indvendinger. For det første siger man, at naar Staten belægger en Mand med Arrest, er det ogsaa Statens

Pligt at bevise, at den har været berettiget til at gjøre det, og naar den ikke kan bevise det, skal den give Erstatning. Jeg tror imidlertid nok, at det kan siges, at det ikke er en korrekt Opfattelse. For at Staten skal kunne idomme Straf, er det naturligt, at det maa bevises, at vedkommende har begaaet en Forbrydelse, men ved Spørgsmaalet om Erstatning stiller Sagen sig anderledes; saa er det Vedkommende, der har været arresteret, der forlanger Erstatning, og saa er det ham, der skal bevise, at der ingen Grund har været til at arrestere ham, og det kan der særdeles godt have været, fordi han er bleven frikendt. Jeg tror nok, at det er det Rigtige at holde paa, at hans Ustyld skal være bevist, eller at ethvert Spor af Mistanke skal være faldet bort.

Med Hensyn til Erstatningens Størrelse saa kan den naturligvis sættes paa en noget forskjellig Maade, man kan sætte et Maximum og et Minimum, og man kan, hvad jeg har tilladt mig at gjøre, foreslaa en passende Erstatning; jeg tror, at det er det Rigtigste ikke at sætte nogen Begrænsning, men at sætte „en passende Erstatning“. Hvad angaar Spørgsmaalet om, hvad der skal gives Erstatning for, har jeg ikke været i Tvivl om, at der skal gives Erstatning ikke blot for det Formuetab, Vedkommende har lidt, men ogsaa for den personlige Lidelse, han har havt ved at være i Fængsel. Hvis man kun gav Erstatning for Formuetab, vil der i en Mængde Tilfælde slet ikke blive givet Erstatning, fordi det hyppig kan siges at være Tilfældet, at den, der har været arresteret, ikke har lidt noget Formuetab, men jeg synes, at det er ikke tvivlsomt, at selve Arresten er en Lidelse, der bør kunne være Gjenstand for Erstatning. Det er naturligvis ikke nogen berettiget Indvending, at den ikke kan vurderes i Penge, vi have i vor Lovgivning mangfoldige Exempler paa, at Stade, der er tilføiet, kan erstattes med Penge, naagtet den i og for sig ikke kongruerer med Pengeerstatning, f. Ex. Erstatning for Lidelse, Vandsir, ved forskellige legemlige Bestadigelser. Det tydske Lovforslag, som jeg nævnte, har ikke villet tilkjende Erstatning for den personlige Lidelse, som er forbunden med Fængsling. Efter min Opfattelse er der som sagt ikke Spor af Tvivl om, at den bør erstattes, og den fremfor alt. Hvis man nu vilde indvende, at det vil blive temmelig kostbart, tror jeg, man tager fejl. Jeg tror ikke, at de Tilfælde af denne Art, der ville forekomme, ville være overordentlig hyppige, og jeg tror, at naar de forekomme, vil den Erstatning, der bliver